

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

AZ „EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR“ ES A „SÁROSMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET“ KÖZLÖNYE.

<p>Szerkesztői iroda: Megyeház. Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.</p>	<p>Megjelen: minden vasárnap. Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben házhoz küldve: Egy évre 5 frt — kr. Félévre 2 „ 50 „ Negyedévre 1 „ 25 „</p>	<p>Hirdetési díj: háromhasabos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb. Bélyegdij: minden hirdetésért külön 30 krajczár. Nyilttér minden sor 10 kr.</p>
<p>Kiadóhivatal: Az EPERJESI NEPBANK helyiségeiben, főutca 2-ik sz. a.</p>		

Eperjes 1886-ik évi költség-előirányzata.

Megint a régi baj! Megint a régi mizéria! Nem bírunk a kellő rendszeres kerékvágásba eljutni! Daczára, hogy a költségelőirányzat legtöbb tételei évről-évre ugyanazonos voltakban vagy esekély változással ismétlődnek. — daczára annak, hogy egy kis nemesebb ambícióval fogva városi hivatalnokaink önmaguktól is igyekezzenek, hogy ez másképp legyen; daczára annak, hogy többszörös szakosztályi határozatok kellő irányba utasítják az illető közegeket; daczára annak, hogy maga a törvény megparancsolja, miszerint a városi költségelőirányzat oly időben tárgyalassék a városi közgyűlés által, hogy annak végleges helybenhagyása a törvényhatósági őszi közgyűlésen történhessék, mégis ismét az 1886-ik évből egy hónapot élünk már által, a mikor a költségelőirányzat a városi képviselők közt szétosztott és így annak törvényhatósági tárgyalása csak a márczius havában tartandó tavaszi közgyűlésen lesz lehetséges. Nem kell csodálkoznunk, ha a törvényhatóság ezen évről-évre ismétlődő késedelmezés felett nem fog dicsérelőleg nyilatkozni.

E késedelmezés okait kutatván, csak kettőt említhetünk: oka lehet annak vagy hivatalnokaink túlhalmozása munkával, mely nem engedi, hogy e rendszeresen megállapított munkával annak idején elkészüljenek, vagy pedig egy neme az eléggé nem korholható nembánomságnak. Arról, hogy túlhalmozás uralkodnék városi házunkon s hogy így az illető szakközvegek nem érnének rá e munkálatot annak idején elkészíteni, — nincs tudomásunk; tehát — — — —

E nyí a dolog formai oldaláról. Az előirányzat lényegét tekintve, első pillantásra kedvezőnek mutatkozik, amennyiben az előirányzott bevétel 95163 frt és 96 krral, tehát a múlt évihez viszonyítva 14168 forint és 88 krnyi többlettel van előirányozva; de ezen bevételi többlet legnagyobb részt könyvviteli többlet, amennyiben az egyes címek nagyobb bevételének ugyanazon cím alatt ugyanoly mérvű nagyobb kiadás felel meg. — amennyiben pedig mégis nagyobb a bevételi tétel, felemésztetik a többlet a szükséges építkezések által, melyek mint p. o. a felső kaszárnya kiépítése 7780 forinttal, utcai kövezet és járda 2000 frttal, a nagyobb mérvű téglagyártás 7200 forinttal vannak

kitüntetve; az újonnan felállított ipartanoda is 1230 frtnyi szükségletet igényel.

A külbenei kiadások főbb tételei: városi tisztviselők fizetési 17205 frt; szegődtek, szolgák és hajduk fizetési 8155 forint; napidíjnyokok, adó-végrehajtók, kegydíjak és irdai szükségletek igényelnek 7000 frtnál többet, úgy hogy a közigazgatás mozgásában tartására összesen 32542 forint, tehát az összes kiadásoknak több mint negyedrésze kívánatik; a szép utcai világítás körül 2400 frtba; utak, hidak, járda és kövezet kíván 3200 forintot; egyházi és iskolai céloknak van száruva közel 15000 forint; az évi kamat igénybe vesz 5270 forintot. — Az összes kiadás felmegy 111.102 forintra, a hiány tehát kitesz 15939 forintot; ennek fedező-ére szükségeltetik 24% községi pótlék; ehhez hozzászámítandó a koldusadó 4%-kal és a törvényhatósági betegápolási díj 2%-kal, úgy hogy 30%-kos községi pótlék lett megállapítva.

Szép összeg! Eszünk ágában sincs e tételek bármelyikét kifogásolni. Mind igazolják, mind részint szükségsek, részint czelszerűek, részint hasznosak.

De nem mulaszthatjuk el ezen alkalommal egyes városi képviselők: Pletényi Endre, Ghillányi József, Haitsch Lajos, Mérey Aurél, Rakovszky Ferenc felszólalásaihoz e helyütt is hozzájárulni, különösen a rendőség, utczavilágítás, utczatisztításra vonatkozó kiadásokra.

Tény az, hogy akármit is határozott vagy határoz a városi közgyűlés ezen három irányban, ez mindig csak papíron maradt. Minden közgyűlésen annyi a panasz, hogy az már az unalomig el van eszélve, de mintha minden rendőrnél, misem történik s az emberek továbbra is egyiptomi sötétségben, rengeteg pocsolgyákban, szörnű sár- vagy hótömkelegekben kénytelenek botorkálni.

Hiszen akár van ilyen világítás, akár nincs, az egyre megy. Ha már a hatóság nem tud rendet csinálni, akkor legjobb volna az utcai világítást egészen abba hagyni. A városban ugysem lesz nagyobb sötétség.

A rendőségre — fájdalom igazza van Pletényi Endre képviselőnek — lapunk minden száma sajnós adatokat hoz, melyek annak éltetlen és tartatlan voltát ad oculis demonstrálják.

Mindenki panaszkodik, mindenki belátja, hogy itt valamit tenni kell. És mi történik? A városi költségvetésből még a rendőrbiztosra vonatkozó tétel is ki lett hagyva, mert — szép indoklás — nincs

ez idő szerint erre való alkalmas ember! Hát tessék pályázatot hirdetni, ha erre oly országos tudomány kell. De a rendőséget nem hagyhatjuk továbbra is jelenlegi szervezetében, jelenlegi személyzete mellett.

Utóvégre a városi kapitánynak is módot kell nyújtani arra, hogy megfelelhessen feladatának. A mostani tudatlan, erőlen, esekély száru roszdakakású lesipuskásaival nincs ember, ki képes volna a rendet fenntartani.

Hát nincs senki a képviselőtestületben, ki egyszer valahára gyökeres reformot ajánlana?

Levelezés.

I.

Bártfa, 1886. jan. 21.

F. hó 11-én egy pesti egyetemi hallgató a bártfai vidékre szülői látogatására ment. Bártfán vidáman mulatgatott s már utközben a hosszú soron levő Abrahamovits-féle koresmába leszállt szivart bevásárolni, de amint látta, hogy ott több intelligens uriember a boros palackoknál vidáman mulatoz, ő is kedvet kapott és az apjával borhoz kaptak. Hogy mennyit ittak, azt nem tudni, elég ahhoz, hogy józanok nem lehettek. E közben egy itteni jómódu polgárral szóvítába keveredett, a ki is az illető egyetemi hallgatónak titulusokat kezdett osztogatni, ez pedig nem sokat gondolt, a kölesönt pofozással adta vissza. Ezen czivódásba a rendőség is beleavatkozott s többen a polgárok közül az illető egyetemi hallgatót a koresmából kiverték s hazautazásra kényszerítették. Ez ugyan megköszönheti a rendőségnek, hogy ily könnyen megszabadulhatott, mert máskülönbben ki tudja, vajon hallgatott volna-e többé egyetemi előadást?

Bártfán egy Groholy nevű nő, a ki már 15 éve özvegy, állítólag 55 éves, tavaly nyáron bejárta az orvosokat s váltig panaszkolta, hogy neki valami a hasában nő, de mivel ő szegény, tehát Pestre a klinikára nem mehet, ezért megkérte a bártfai tanácsot, miképp adnak meg neki az utkölséget, hogy Pestre elutazhasson. Miután a segélyt megkapta el is utazott Pestre, de ott azon választ adták neki, hogy csak menjen haza, majd jobban lesz. Sesakugyan jobban van, mert a hó 14-én egy szép fiut szült. Mindketten egészségesek.

Bártfán f. hó 21-én Buranoszki József molnár az apását pisztolylövés által megsebesítette.

TÁRCSA.

A magyarok eredete.

(Népszerű felolvasás.)

— Irta: Albert József. —

Előre is bocsánatot kérek a tisztelt hallgatótól, ha nyelvészeti fejtegetéseimmel kissé erősebb próbára teszem beemes türelmököt. Igyekeztem ugyan, a mennyire lehet, érdekessé tenni felolvasásomat, mindamelllett tartok tőle, hogy könnyen úgy járok, mint mikor a kellner friss szószszal önti le a tegnaptól maradt száru peesenyt.

Különbben is általánvéve rossz hírből van az összehasonlító nyelvészet. Már Voltaire megcsinálta rá azt a viczet, hogy az „olyan tudomány, melyben a mássalhangzók nem érnek semmit, a magánhangzók meg annyit se.“ Pedig bizony sok olyan dologra rájöttek már a nyelvészek, a miről a történetírók nem is álmodtak. Nyelvészek nyomozták ki, hogy Noé nemcsak a tokajit fedezte fel, hanem az irást is ő találta ki. Nyelvészek jöttek rá, hogy a zsidók valamikor szintűgy több istent imádtak, mint más népek, hogy az Abraham és Jakób története mind csak mese, hogy az emberek eleinte csak háromig tudtak számolni, hogy kezdetben minden nép természetimádó volt s hogy a civilizáció sokkal régiebb, mint a biblia el akarja hitetni. Nekünk magyaroknak pedig kétszerte beemesebb az összehasonlító nyelvészet, mert őstörténetünkre csak s ez képes világot deríteni, a mennyiben nem hiszem, hogy rajtunk kívül ugy meg lett volna még akadva egy-egy nép a maga

atyafiságával, mint mi vagyunk. Pedig ugyancsak jó ideje keressük őket. Jó Erdősi János és Otrókosi Főris Ferenc, mint buzgó zsolttáros és bibliás protestánsokhoz illett, még a 16-ik és 17-ik században kisütötték, hogy mi bizony már a világ teremtésénél is ott voltunk s edes testverei vagyunk a zsidóknak. A jámbor magyar nemzet bele is nyugodott ebbe egy darabig. Elég tisztességes atyafiság, sohase volt bálványimádó, legfeljebb az aranyborjút imádtá hébe-hóba, az pedig — ha jól felgondoljuk — nem is olyan nagy bolondság. Csak historikus Horvát István uramnak nem tetszett a dolog. Ki is mutatta, napnál világosabban, hogy ellenkezőleg nem a zsidók, hanem a zsidóverő filiszteusok voltak a mi őseink s bizony, ha a derék tudós ma élne, igazi lelki örömmel szemlélhetné, hogy mennyi zsidóverő filiszteus van még ma is köztünk. Különbben e lelkes tudósunkról köztudomású dolog, hogy a világ minden régi nemzetét rokonságba keverte a magyarral.

A jeles jezsuita, Sajnovics azonban már előbb ugy gondolkozott, hogy az ilyen rég kihalt atyafiság nem sokat ér, hanem ott vannak a lappok, azok is ködmönben járnak, azok a mi igazi testvéreink. Ugy de Kőrösi Csoma Sándor még neki sem hitt, hanem vándorbotot fogott a kezébe s valahol ott a khinai fal tövében vélt rábukkanni atyáinkra, míg jó Podhorszky azt gondolta magában, hogy hátba még se olyan áthághatatlan az a kőfal s egyenesen a khinaiakkal hozott bennünket rokonságba. Csak az öreg Toldy esóváltá minderre a fejét. Nincs a magyarnak se őse, se bátyja, se dedapja. Jökedvében teremtett minket az isten s a mi nyelvünkhöz hozzáfogható nyelv nincs több a földön.

Végre Reguly komolyan hozzálátott a nyelv-

rokonság kikutatásához, bejárta az Ural vidékét, hozott magával egy csomó finn, lapp, mondvin, eseremis, vogul stb. közmondást és mesét; Hunfalvy Pál azután ezt közzétette. Budenz a hasonló szótárba szedte s egyetem és akadémia mint bevégett ténny elfogadták a finn-magyar, helyesebben: minthogy több rokonnnyelvről van szó, az ugor-magyar rokonságot. S csakugyan, ugy látszott, hogy a kérdés végleg tisztázva van, ha közbe nem jó az a világtörténeti intermezzo, hogy Osman pasa derekasan elpáholta Plevnánál a muszkat.

Hanem már tisztelet-beesület az akadémiának is, Hunfalvynak is, meg Budenznek is, de biz a magyar embernek mindíg az marad az atyafia, a ki a muszkat segít neki útni, — a közönség hát kijelentette, hogy ő tudni se akar más atyafiságról, mint a törökről. Csakhogy, persze, ezt még be is kellett bizonyítani s erre vállalkozott Vámbéry Armin „A magyarok eredete“ czimű művében. Könyve nagy port vert fel, lehet mondani, a nemzet két táborra oszlott. Pocták, zsurnaliszták és a közönség Vámbérynak adtak igazat. Budapest polgármestere homlokou esókolta a szerzőt, hogy végre oly fényesen bebizonyította a török atyafiságot, míg a finnisták, élükön Hunfalvyval és Budenzzel, csak mosolyogtak s kérélhetetlen logikával tépték szét Vámbéry érveit. Mindamelllett a kérdés most sincs eldöntve, s ha nem untatom a tisztelt hallgatót, röviden megismertetem a vita tárgyával s megkísértem megállapítani a leghelyesebb véleményt: finn nép vagyunk-e hát vagy török?

Már érintetem s ismételve meg kívánom jegyezni, hogy Hunfalvy és Budenz a finn nyelven kívül még a lapp, mondvin, eseremis, zürjen, votják, vogul-osztják nyelveket is a magyar nyelv testvéreinek tartják, épugy mint Vámbéry nemcsak

Ezt, úgy látszik, bosszúból tette, mivel apósa a ne-jét, illetőleg leányát férjétől magához vette és így őt mindenétől megfosztotta. Tegnap pedig még az utolsó pár véka krumpliót is odament s így szót-váltásba jöttek, a mire Buranoszky pisztolyt ragadott s lábába lött. Az illetőt már börtönbe kísérték.

E hó 11-én Hvozdovits Antal zsarnóci g.-k. lelkész négy kiskorú gyermek hátrahagyásával elhalálozott. Valóban sajnálatraméltó a még alig 40 éves közszeretben álló egyén elhalálozása. — Béke hamvaira!

A „bártfai közművelődési egyesület“ máris dies-letes jelét adta életrealitásáról.

F. é. január 24-én műkedvelői színelőadást tartott, mely kitűnően sikerült. Színpadra került „Kukli prédikációk“, vigjáték egy felvonásban Moser G.-től és „Ein Roman“ vigjáték Paar M.-től szintén egy felvonásban. Mindkét darabban az urak u. m. Dessewffy Aurél (Feles), Molnár László (Móka), Vasváry Jenő (Gyöngyös), Molnár Árpád (Pinczér), Tomesányi Gyula (Hordár), Katscher H. (Reich), Gräser Ferdinand (Oscar) kifogástalanul, a hölgyek pedig u. m. Galle Gizella (Róza), Bereczky-Szafku-lic Ilka (Dorottya), Gefferth Mariska (Ilka), Kalix Gizella (Margit), Szmulokofszky Irma (Agnes) kitűnően adták szerepeiket, aratták is a méltán meg-érdemelt tapsokat.

Az előadás után kedélyes tánc következett, mely kifogyhatlan jókedvvel reggeli 5 óráig tartott.

Réges-régen történt az, hogy a bártfai városi termekben oly nagy publikum gyűlt volna egybe: nemesak a város, de a vidék intelligenciája is ki-adta kontingensét oly nagy mértékben, hogy nemes- csak a nagyterem, de a két oldalterem is megtelt.

Ezen első fellépés nemesak hízelgő a kezde-ményezőkre nézve, de biztos jelül tekinthető annak, hogy az egyesület virágzásának alapja le van téve.

II.

Soóvárt, jan. 29-én.

Tekintetes szerkesztő úr!

Kérem szíveskedjék a következő sorokat be-eses lapjában közölni:

A Soóvárt minden év január havában megtartatni szokott erdőtisztítási értekezlet, ha valamikor, úgy ez idén hagyott hátra maradandó emléket. Bebizonyították ez alkalommal úgy Soóvár intelli-gens közönsége, valamint a vidékről összegyűlt erdőtisztítók, hogy a jótékony ezél bennök buzgó pártfogókra talál s hogy ezért mindenkor örömet álldoznak.

Kalmár Tivadar m. k. erdőmester ur, a jóté-kony ezélok lelkes, áldozatkész Maecenása ugyanis tudván azt, hogy nemesak mint szíves szaktárs, hanem mint erdőmester és hivatalnok is adózik az itt összegyűlt erdőtisztítók azzal, hogy őket a hivatalos, komoly ügyek után multságban is részesítse, mint mindenkor, úgy most is ezen kínál-kozó alkalmat a közjó előmozdítására használja fel. Concert rendeztetett a soóvári kisdédóvó intézet javára, melynek eredménye minden várakozást felülmul.

A concert jövedelme emelésében, illetőleg a jótékony ezél előmozdításában azonban — ha szabad magamat így kifejeznem — hatalmas praelu-dium működött közre, melyet elhallgatnom annál kevésbé szabad, mert általa egy nemes adakozó nevére vetném a fátyolt s így én, ki nemeslelkű-ségének tanuja valék, mulasztást követnék el.

F. hó 20-án ugyanis az egész erdőtisztítarkart Mandelik m. k. erdőmester meghívta ebédre. Az általánosan tisztelt vendégszerető házban ebéd köz-ben igen kedélyesen folyt a társalgás, midőn Kalmár

a török, hanem a mongol-tatár nyelveket is roko-niúl állítja a miénknek. A finn, lapp, cseremisiz, mondvin stb. népeket egy közös névvel ugor né-peknék nevezik, ott laknak az Ural hegység tövében s a finnek kivételével legnagyobb részök kivesző félben van.

Vámbéry hát először is a gúny fegyvereivel támadja meg ezt a finn rokonságot. Azt mondja, hogy a finnek, lappok, vogulok, meg a többi fagyos népség emberemlékezet óta meg sem kísértették önálló nemzeti államot teremteni, hanem réges-régen idegen népfajok rabszolgái, míg a magyarnak min-denha legfőbb kincse volt a függetlenség s ép oly hatalmas államalkotó nép, mint a törökök, tatárok és mongolok. Ez az érve tetszett a legnyo-mosabbnak, mert szó a mi szó, kissé resteltük azt a szegény atyafiságot, — Hunfaly azonban hivat-kozott az egyiptomiakra, persákra, arabokra, hin-dukra stb. Valamennyi rabszolgánép most, pedig hajdan mind hatalmas birodalmakat alapítottak. Eghajlati és történelmi viszonyok minden népfajt hódítóvá és rabszolgává tehetnek egyaránt s ha a magyar szerencsés viszonyok közé jutott mint többi társai, ez még nem elég ok az atyafiság megtagadására. Krónikáink feljegyzették, hogy valamikor nagyon régen őseink is békés halász-vadász nép voltak s csak a szomszédos ellenséges törzsek ébresztették fel bennök a harezias hajlamot.

De főlöles a hosszas bizonyítgatás, mert biz' a dieső államalkotó mongol-tatárok is csak ugy orosz rabigában nyögnek most, mint a finn-ugor népek s félő, hogy ma-holnap a török is erre a sorsra jut.

Ez az érve hát nem bizonyít s Vámbéry nyel-vészeti adatokkal állt elő. Kimutatja, hogy a r

Tivadar m. k. erdőmester ur a szíves, vendégsze-rető háziurat és kedves családját éllette. A hegy levéllel töltött poharak vigan esengtek össze, midőn a szép, őszinte szavak elhangzottak. Erre a fel-köszöntések egymást érték; éltették a háziurat, a tisztikart s Kalmár erdőmestert, mint a jó ügy és ennek folytán a kisdédóvó ügyének is buzgó elő-harcosát. A lelkesedés általános volt, de tetőpontra hágott, midőn Petykó, m. k. erdész a kisdédóvó javára 50 frtot ajánlott fel és ez összeget a jelen-levők szünni nem akaró zajos tapsvihara közt a kisdédóvó jelenlevő gondozóinak átadta.

A szerkötő példa hatott és néhány percz alatt a jelenlevők adakozásaiból más ötven forint gyűlt össze. Ezen, a kisdédóvónak 100 frtot jövedelmező ebédet tánc követte s csak késő éjjélkor hagytuk el a vendégszerető házat, ez oly kellemesen töltött idő édes emlékével.

Másnap a tisztai értekezlet megtartása után befejeztettek a concertre való előkészületek és este 8 órakor, daczára a rossz időnek, összegyűlt a diszes közönség cassinói szerény helyiségünkben, mire a Mester Károly féle compositio szerint férfinegyes kar által énekelve, a „Szózat“-tal megkezdődött. Ez, valamint a Mandelik Melanie és Semsey Alice urhölgyek két gyönyörű bokrétaival jutalmazott zongorajátéka: Török Irma urhölgy hatásos, szép szavalása s így a többi szerep sikeréről is az egybe-gyűlt közönségnek mindenkor ismétlődő zajos taps-vihara tett tanúságot, melynek következtében a műsor több darabja ismételtetett is.

A concert után, míg mi Sivák Feri zenéje mellett Terpsichoré muzsának hódoltunk, a társaság más része, részint a kártya-asztalnál, részint a viziontlátásnak örülve, mulatott kedélyesen, feszte-lenül. Csakhamar bekövetkezett a szünóra és ezzel a vacsora ideje, mely még élénkebb társalgásra, számos felköszöntésre indította a jelenlevőket. A jótékonyezélú adakozások folyama ismét megeredt, mely a ca. 60 frtyai belépti jegyek utáni bevételt 62 frttal gyarapította. Méltán honolhatott tehát a társaság tagjai közt az önelégültség és örömteli vígság mosolya, mert a jótét édes érzetét a szellemi szórakozással sikerült egyesíteniök. A multság csak a hajnal hasadásával ért véget.

Ezen két nap ca. 185 frtyai összeggel gazda-gította a soóvári kisdédóvó fontos intézményének a pénztárát. K. A.

III.

Girált, január hó 28.

A „vörös-kereszt-egyesület“ tapolyi fiókjának f. hó 19-én megtartott rendszeres évi közgyűlését — melyen jelenvoltak: Ferenczy Béláné és Hajtinger János elnökök, Szakmáry Géza jegyző, Waxmann József pénztárnok, Dr. Weisz Jakab egyleti orvos, Görgey Béláné, Willecz Ignáczné, Dessewffy Pál, Adler Sámuel, Takács György, Berzeviczy Rezső és Adamovits József egyleti tagok — az egyesület buzgó elnöke Ferenczy Béláné nyitotta meg, meg-említve az egyesület hivatását és üdvözölve a meg-jelent tagokat. A tárgysorozat első pontját képezte a fiók-egyesület évi működésére vonatkozó jelentés, melyben különösen meleg szavakkal fejez ki az egyesület Berzeviczy Rezső tapolyi járás szolgabirájá-nak jegyzőkönyvi köszönetet az egyesület megalakítása körül tett fáradozásainak elismeréséül. Jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a közgyűlés Ferenczy Béláné tés elnöknek a fiók-egyesület tagjainak szaporítása ér-dekében áratlan eréllyel és teljes odaadással tett fáradozásáért.

A fiók-egyesület vagyoni állapotát illetőleg a be-vétel volt 100 frt 33 kr. és a kiadás ugyanannyi s így pénztári maradvány nincs. A hátralékosok

nyelvben rakásszámra találni török szavakat. Ilyen török szavak pl. sátor, búza, árpa, borjú, kecske, ökr, kutya, birka, alma, körte, esata, kard, fegy-ver, esizma, karó, szatós, atilla, ács, takács, dol-mány, bagaria, szattyán stb., sőt még az „i“ ige is. Példáit azonban nagyon szerencsétlenül válasz-totta meg, mert hisz ezek mind oly szavak, melyek a civilizáció által szerzett dolgokat jelölnek, már pedig ezeket jóformán minden nép más nyelvből kölcsönzi, anélkül, hogy erre rokonságot lehetne alapítani. Ki merné például nyelvünket szláv nyelv-nek mondani, pedig széltere használjuk az asztal, ablak, barát, király, esorda, beretva, bajnok, beszéd, barázda, bolha, lomb, korong, zászló, zálog, pogácsa, poráz, galamb, dalia stb. kétségtelen szláv eredetű szavakat. Vagy még furesább volna, ha a templom, fundamentom, testamentom, ostya, iskola, plánta, ceruza, rózsza, kántor, korus stb. kölcsönvett latin szók alapján azt állitaná valaki, hogy a magyar nyelv rokona a latin nyelvnek!!

A dolog úgy áll, hogy ezekre nem volt a magyarnak szava s kölcsönvette attól a néptől, a kitől először hallotta. Ebben, ha föl lehet ten-nünk, hogy a magyar Ázsiában juhot, ökröt nem tenyésztett, árpát, búzát nem termesztett, nem evett asztalról, nem nézett ki az ablakon, nem járt isko-lába, nem csinált testamentomot s nem csapta zálogba az atilláját, — de viszont azt is föl lehet tenni, hogy szeme, füle, nyelve, szája stb. akkor is volt, vagy már más szóval föl lehet tenni, hogy a testrészeket elnevező szók eredeti magyar szavak s az lesz a magyarnak a rokona, a melyikben eze-ket szintén megtaláljuk.

(Folyt. köv.)

jegyzőkére nézve, határozat hozott, hogy a tag-sági díjjal hátralékban levők esetéről esetre az el-nökség által figyelemzetendők, ennek sikertelensége esetén postai megbízás folytán hajtassanak be a tagsági díjak s ha netalán ezen mód sem hasz-nálna, az esetben a közigazgatási hatóság igénybe vételével. Amennyiben az egyesület a tapolyi járásban az intelligentia által a megérdemelt felkarolásban nem részesül, a közgyűlés ezen ügy vél segíteni, hogy az eddigi kedvezőtlen eredmény csak is onnan eredhet, hogy a közönség az egyesület ezélja iránt nincs kellőleg tájékozva, ennélfogva az egyesület tag-jaihoz a körökben leendő tovatérjesztés végett az egyesület ezélját ismertető felhívást intéz.

A választmány újalakításán ment keresztül e közgyűlésen, amennyiben a tagok száma ezuttal 10-re lett felemelve és meg is lettek választva: Bánó-Dessewffy Berta, Ferenczy Béláné, Görgey Béláné, Willecz Ignáczné, dr. Weisz Jakabné, Berzeviczy Rezső, Dessewffy Pál, Ferenczy Béla, Szabó Ede és Waxmann József.

Az egyesület ezental rendszerint december hó-ban fogja minden évben az egyszerű választmányi ülését megtartani és az egyesület jelentése s jegyző-könyve közlés végett az „Eperjesi Lapok“ és Sá-rosmezei Közlönynek“ időről időre megküldetni határozottat. A közgyűlés a megyei főispánnak mint a vörös-kereszt egyesület megyei választmányi elnökének a f. évi február hó 8-án tartandó me-gyei választmányi közgyűlésre való felhívás tudomás vétele után, Hajtinger János az egyesület társel-nöke meleg hangon a feletti örömeinek adott kife-jezést, hogy az egyesület mint egy tervszerűleg szervezett és megalakult testületet tanulta ismer-ni s valóban csak is megfizetlőnek tartja azon kör-ülményt, miként ily testületnek élén elnökölhet, hogy pedig az egyesületnek ugy eddigi működése va-lamint a mai közgyűlés sima lefolyását akadál-lyokba nem ütközött, egyedül azon megfizetlő kör-ülménynek tulajdonítható, hogy Ferenczy Béláné önagsága szíves volt az elnöki tisztség működő részét átvenni, ebbeli az egyesület iránt tanúsított jó indulatát a legszívesebben megköszöni és föl-kéri, hogy ezen magasztos ezél és eszmét felka-rolva a jövőben is hathatósan támogatni és tevé-kenyen közreműködni kegyeskedjék. Ezután az egyesület minden egyes tagjának, — kik hivatásukat példásan és dieséretre méltóan betöltötték, meleg szavakkal fejez ki köszönetet. Végül Hajtinger Já-nosnak az egyesület körül szerzett érdemeit Ferenczy Béláné sorolja elő és mond köszönetet. Sz. Gy.

K ü l ö n f é l é k .

Kinevezés. Ö felsége a király Schott Gyula az eperjesi kir. főgymnasium ideigl. igazgatóját, ugyanezen gymnasiumhoz rendes igazgatóvá nevezte ki.

Hymen. Szabó Géza megyei aljegyző N.-Rábén jegyet váltott Szabó Juliska urhölgygyel, Szabó József bihari nagy földbirtokos bájos leányával.

Az „Eperjesi Széchenyi-kör“ magyar iro-dalmi szakválasztmányja f. é. feb. hó 6-án, szombaton háziestélyt rendez, melyen Albert József „Petőfi költészete“ című dolgozatát fogja felolvasni. A felolvasással esetleg szavaltat is össze lesz kötve. Kezdeté 6 órakor.

Uj polgárok. Baumgarten Miksa 'es. kir. altábornagy és Jacobs Gusztáv eperjesi lakos a szokásos 100 frtyai, dr. Krajzell Aurél m. főorvos pedig 50 frtyai polgárosítási díjnak befizetése mel-let, Eperjes város polgárainak lettek megválasztva.

Névnep. A jogacadémia egyik nesorát Glósz Károly jogi dékánt a collegium összes tanin-tézetének tanárai, f. hó 28-án névnepja alkalmával a legjobb üdvkivánatokkal keresték fel vendég-szerető házánál, kikhez e lapok hasábjain mi is esatlakozunk jó kívánatainkkal.

Bártfai közművelődési egyesület. Me-gyénk társadalmi élete egy újabb lépéssel haladt előre, főkép a szellemi tökéletesedésben álló emberi létezők megvalósítására szükséges és hasznos eszközök és intézmények létesítése tekintetében, mert — mint Bártfáról értesitenek bennünket — ottan egy az „Eperjesi Széchenyi-kör“ mintájára szervezett közművelődési egyesület alakult. Feles-legesnek tartjuk részletes fejtegetésébe bocsátkozni azon előnyöknek, melyek a közművelődési egye-sületnek helyes működésével járnak, s melyek ez új egyesület megalakításával, megyénk ama ré-szében is, jótékony hatásukban a társadalmi életre kétségbevonhatlanul érezhetők lesznek; — hiszen ezen előnyök ismeretese minden művelt ember előtt, különösen manapság, midőn a közművelődési egyesületek ügye olyan lendületnek örvend, mint még talán soha, — midőn az erőknék közművel-ődési ezélok elérésére való egyesítése általánosan oly igen fontosnak ismertetik. Örömmel ragadjuk meg az alkalmat, constatalhatni azt, hogy a köz-művelődési egyesületek szükségességének és hasznának tudata és ismerete már rég óta általános a mi megyénkben is, — a mint ezt a városunkban és vidékünkön működő számos ily ezélú egyesü-leteinknek a közönség részéről való felkarolása és pártolásban részesítése igazolja, — s igazolja leg-közelebről a bártfai közművelődési egyesület léte-sülése is. Legyenek azok, kik e magasztos ezélú egyesület megalakításának lelkes kezdeményezői voltak, részünkről elismeréssel, melegen üdvözölve!

— De legyen melegen üdvözölve a létrejött új egyesület is, — mely, hogy az eléje tűzött feladatnak meg fog felelni, arról biztosítékot nyújt az egyesület elnöke Kacsvinszky Ede apát, s azok nevére, kik annak első tisztviselőiül lettek megválasztva. Legyen a bártfai közművelődési egyesület a műveltségnek egyik erős, hatalmas bástyája, s a nemes és magas szellemű emberek megvalósítására való törekvésben, álljon tehetőségében megoldani azt, a mi a közművelődési egyesületek igazi célját és jelentőségét felfogni képesek előtt. — és így biztosan tudjuk, — a bártfai új egyesület kezdeményezői és tagjai előtt is, — az e célból alakult társulatok valódi feladatát képezi, — t. i. hogy áraszon világosságot és meleget maga körül! Világosságot annyiban, hogy legjobb erőinek s tehetőségeinek igénybe vételével igyekezék a közműveltség előmozdítására megtenni minden tőlük telhetőt; — meleget annyiban, hogy ezen most említett tevékenységében az iránt viseltessék különös előszere-ttel és arra fektesse a súlyt mindég a mi magyar, a mi a nemzeti, mert csak így lehet lesz beigazolni nagy költők ama szavait, hogy a magyar dícsőség nem „hulló csillag“ vala, mely tündökölt aztán lehullott a magasból. Es mindörökké elnyelje a föld! — Öszinte örömmel éltezzük a bártfai közművelődési egyesületet! s szívből óhajtjuk, hogy az, — mint a kedvező körülmények közé jutott mag, — mindég inkább és inkább fejlődjék, virágozzék és erősödjék!

A halakötelezettség érzetétől ösztönözve bátorodom az „Eperjesi Lapok“ hasábjain a nyilvánosság előtt is forró köszönetemnek kifejezését adni méltóságos gróf Wengerszky Húgónak, ki áldozatkészségre nézve felejtethetetlen boldogult apjának nyomdokait követve, több éven át nemesak fával és életművel segélyezi az alsó-sebezi tanító, hanem a lefolyt tanévben kiváltképen kegyuri bőkezűségét napfényre hozta, midőn Schmidt János tanító, halála után alkalmazott tanítói helyettesnek tiszteletdíj címén a község helyett 30 frtot adományozott és a jövő időkre a tanítói javadalmazáshoz évenként 3 öl tűzifával járulni önként írásban kötelezte magát; továbbá, midőn legközelebb az iskola és a tanítói lakás a törvénynek megfelelőben átalakított, ebből ki-folyó költségek fedezéséhez is tetemes pénzösszeg-gel, és fával járulni kegyeskedett; és így az alsó-sebezi iskolát a népoktatás mai színvonalára és kívánatos felvirágzására emelni, szívből eredő hazafiai kötelességének tartja. Ezen egyházunk és hazánk oltárára hozott áldozatáért, áldja meg Isten a nemesszivű gróf urat testi és lelki javak bőségével, hogy a jótékonyágát folytathassa; O maga pedig engedje meg, hogy emberséges tetteit köztudomásra hozzam, hadd lelkesüljenek mások is hason hazafiai és emberbaráti tettekre. Az alsó-sebezi rkath. iskolaszék elnöke.

Az eperjesi ág. ev. ker. collegium általános választmányának 1886. január 27-én tartott gyűlésében, az eperjesi ág. ev. jogakademia megüresedett tanszékére dr. Ferenczy Elek lett megválasztva.

A Klein-ház előtti lépcső. Ez a tengeri kigyó, mely évről-évre felszínre bukkan, valahányszor a téli fagyos és sikos időben valaki amott kezét-labát törli. A lépcső kiépítésére szükséges költség — egy városi határozat folytán — már régóta ott szerepel a költségvetésben, de eddig még nem értek rá, hogy az építéshez hozzáálljanak. Kivánságunk, vajjon elérkezik-e valaha annak ideje?

A gyepmester folyamodványa „Tekintettel arra, hogy a tervbevett esaternahálózat kiépítése által a gyepmester keresete esökken (értsd a város tisztábel leendő) a mester fizetésének emeléseért folyamodott. Ha csak ez az indok, úgy nyugodni lehet, marad a városban ezután is annyi tisztítani való, hogy nem lesz kereset hiányában.

Himlő. Városunk ugyszólván körül van gyűrűzve oly községekkel, melyekben a himlőbetegség már-már szünetében van. Minthogy e sorban a közegészségügy szempontjából előirt rendészeti intézkedések már is pontosan végrehajtottak, valószínű, hogy e járvány meg fogja kímélni városunkat s ebbeli reményünket támogatja azon örömdentes körülmény is, hogy városi főorvosunk személyes információja alapján tudomásunk van arról, miszerint a múlt hónapban Eperjesen a himlőbetegségnek egy esete sem merült fel.

Mulatság. A sovári „társas kör“ f. hó 21-én táncszal egybekötött zirkó dal- és zeneestélye, valóban oly sikerült volt, mely bármilyen városi estélynek is dícsőségére válna. A változatos zene, szavaltat és humorisztikus felolvasások már magában véve oly élvezetet nyújtottak a jelenlevőknek, hogy épen nem esudálkozhatunk azon, hogy Carneval a szép számmal összegyűlt fiatalokat képes volt oly fesztelen mulatságra bírni, hogy csakis a késő reggeli órákban szakadt vége az utolsó esádrásnak.

Főhívtás bocsátott közre Krivácsy József ezredes, hogy a még életben levő es. kir. osztrák tisztok, kik az 1848—49-iki szabadságharcban részt vettek és akár a es. kir. udvari haditanács, akár a m. k. honvédelmi miniszterium rendelete folytán, akár pedig saját akaratukból átléptek a m. kir. honvédséghez sziveskedjenek vele tudatni állandó tartózkodási helyüket. A levelek Krivácsy József ezredes nevére Budapestre a m. északkeleti vasúthoz címzendők.

A budapesti ügyvéd-vizsgáló bizottság a vizsgálatokat f. 1886. évre a következő napokra tűzte ki: január 29, február 5 és 26, márczius 26, április 30, május 28, június 18, szeptember 24, október 29, november 26, december 17. Ezen napokra tűzetik ki határnap azon ügyvédjelöltek részére, kiknek kérvényei ugyanazon hó első péntekéig beérkeznek és kik az ötös bizottság által vizsgára bocsáttattak.

A Stefánia helybeli felső leánynevelő intézet belső növendékei januárhó 24-én próbabálukat mutatták be a megjelent közönségnek. Nem vagyunk azon szerencsés helyzetben, hogy e próbabálról referálhassunk, mert a nevelőintézet illetékes vezetője — sajátságos fogalma lehet a helybeli sajtó hivatására — nem hozta szerkesztőségünk tudomására a próbabál megtartásának napját és idejét.

Váltó forgalom megyénkben. Megyénk földbirtokosai évről-évre mélyebben és mélyebben kerülnek a váltó rohamosan növekvő árfolyamába. A váltóadósságok icszöten szaporodnak. Igazolja abbéli állításunkat azon hiteles adat, mely szerint csupán a bártfai takarékpénztárnál a múlt évben személyes hitelű váltó címén 1 millió 490.085 frt, az eperjesi takarékpénztárnál pedig 1 millió 515. ezer 425 frt lett leszámítva. Hogy a gazda a rövid lejáratu váltó-hitel mellett nem képes existálni, ennek fenyésen szomorú bizonyítéka az, hogy a múlt év folyamában 69.550 frtra rúg azon ingatlanok értéke, melyek végrehajtás folytán dobra kerültek.

Gyászhir. Máday László siroki földbirtokos hunyt el, január 22-én. Ama kedélyes, humoros uram bátyám-ok közé tartozott, kik mai időben majdnem teljesen kiháló féleben vannak.

A szomszéd helyiségekben lakó iparosok mindenesetre örömmel veszik tudomásul, hogy jövőre nézve Eperjesen nem csak országos sátoros vásárok, hanem az országos havi baromvásárok alkalmával is szabad iparkészítményeiket árusítaniok. Mint értesültünk, a városi tanács mint iparhatóság, már is utasította a városi kapitányságot, hogy a kis-szebeni timárokat és úgy természetesen a nagysárokat s minden más iparosokat is, ne akadályozza ezentul, hónapos marhavásárok alkalmával iparkészítményeik helybeli elárulásában.

Szarvasmarhalevelek. A leérkezett miniszteri rendelet szerint azon községekben, hol magyar nyelvben jártas és írástudó egyén nincsen, a marhalevelek — tót nyelven — a községi előjáró által is kitölthetők.

Kiszolgált katonákat figyelmeztetjük, hogy a m. kir. 37. honvédszázalaj parancsnoksága már atküdte a polgári hatóságoknak a kiszolgált katonák illetve honvédek részére a végelbocsátási okmányokat (Abschied), úgy nemkülönbén a honvéd igazolványokat is — azok részére, a kik a közöshadseregűtől oda lettek áthelyezve.

Színházi hírek. Bárody Károly kis színtársulata derekasan működik. Az igazgató, szerény viszonyai között megtesz mindent, hogy a közönséget kielégítse. Társulatát e napokban négy új taggal szaporította s a budapesti nemzeti és népszínház legújabb repertoár-darabjait is megszerző, esakhogy műértő közönségünk igényeinek megfelelhessen. Nyugodtan ajánljuk a kis társulatot, mely ha nem is művészekből, de kétségtelenül helyt álló törekvő és szorgalmas színi tagokból áll. Czakóné, Molnár Vilma, Szabóné, Szabó, Krasznay, Bódy, Szigethy, Dobó stb. nagyobb színpadokon is helyt állnak s színpártoló közönségünknek épen nem lesz oka megbánni, ha az előadásokat az eddiginél nagyobb számmal látogatandja.

Üjonevezés. Sárosmegye területén 1886. évben végrehajtandó újonevezési utazási és működése terve: Márczius hó 1-én Eperjes város; márczius 2—6-ig a siroki járás, székhelye Eperjes; márczius 8—11-ig az alsó-tarcai járás, székhelye Eperjes; márczius 12-én utazás Kis-Szebenbe; márczius 13. Kis-Szeben város; márczius 15—20. a f. tarcai járás, székhelye Kis-Szeben; márczius 21. utazás Giráltra; márczius 22—24. a tapolyi járás, székhelye Girált; márczius 25. utazás Bártfára; márczius 26. Bártfa város; márczius 27. 29. 30. 31. a makoviezai járás, székhelye Bártfa; április 1. 2. 3. 5. a szekesői járás, székhelye Bártfa; április 6. utazás Eperjesre.

A sorozó bizottság polgári tagjai. Az 1886. márczius 1. megkezdődő újonevezéskor a sorozó bizottság polgári tagjai lesznek: Eperjesen Péchy Zsigmond elnök, Winkler András és Krajzell Aurél megyei főorvos; a siroki járásban Péchy Zsigmond elnök, dr. Fűzy Béla es a m. főorvos; az alsó-tarcai járásban az alispán elnök, Fűzy Sándor es a m. főorvos; Kis-Szebenben az alispán elnök, Havrillay Sándor es a m. főorvos; a f. tarcai járásban az alispán elnök, Péchy Ambrus es a m. főorvos; A tapolyi járásban Ferenczy Béla elnök, Berzevicsy Rudolf es a m. főorvos; Bártfa városban Tahy Mihály elnök, Jasehik Ferenc es a m. főorvos; a makoviezai járásban Tahy Mihály elnök, Úsz Antal es a m. főorvos; a szekesői járásban Tahy Mihály elnök, Semsey Géza es a m. főorvos.

Panaszok a posta ellen. Vettük a következő sorokat. Utolsó időkben sürűbben és több oldalról hallunk panaszt emelni a posta ellen, még pedig leginkább kétféle irányban. Ugyanis igen számos féllél, ki pénzes levelet vagy értékűküldeményt akar postára feladni, megtörténik, hogy habár hosszabb ideig várakozott a reudesen tul-telt előszobában, midőn otléte közben, talán már

negyedórát is túrta a tolongást, egyszerre azon kijelentéssel kénytelen beérni és hazatérni, hogy útította a 6 órát, levele többé el nem fogadtatik; nem használ ott sem kérelem, sem kemény szó, mehet holnap másodsor a postára; hogy levele egy nappal késik, hogy neki ezen késedelemből talán kellemetlenségei vannak, azzal a tisztelt postahivatalnokok nem gondolk. Igen is méltányoljuk és elismerjük a postahivatalnokok nehéz és fáradságos állását, de a ki a záróra előtt behatolt az előszobába, a ki ottan talán szerénységéből, s nem akarván tolokodni, várakozik, míg reá kerül a sor, az semmi áron ki nem utasítandó. Tessék a t. postahivatalnak intézkedni, hogy 6 órakor az előszoba ezáratassék, hogy a ki valóban elkésik a postáról, az be ne hatolhasson, de a ki 6 óra előtt megjött, ettől tessék ám a feladandókat elfogadni. Ugy történt az mindég, még mikor a hivatalos helyiségben összesen két-három ember volt alkalmazva, úgy történt az a tavalyi postahelyiségekben: ha a jelenlegi postahelyiségek e tekintetben nem felelnek meg, ne adja meg a publikum annak árát. — A második panasza, mely mind sürűbb és sürűbb, illeti azt a körülményt, hogy sok levél elvész, s nem jut rendeltetése helyére; vannak szülők, kik panaszkodnak, hogy más városban időző fiaik csak oly levelet vesznek kezökhöz. Ez nagy hiba! A posta monopolium, tilos más uton levelet küldeni, a publikum kénytelen a postát igénybe venni, s ezen nagymérvű igénybevéves igen jövedelmező vállallattá teszi a postát, van tehát joga követelni, hogy a reá bízott levelet pontosan továbbítsa. Ajánljuk mind a két körülményt a főnök ur figyelmébe.

Drága hus. Gazdáink szájaból sürűn hallani a panaszt, hogy semminek sincs ára, a szemes jószág 2—3 forinttal oleőbb, a krumpli nem kell senkinek még hitvány pénzen sem, még a lábas jószágának az ára is tetemesen 20—25 per-centtel alább szállott. De a mi mészárosaink még mindég tavalyi drága árakon mérk a húst, melyről még csak az irigység sem mondhatja hogy jó. Tudjuk, hogy a husvágás szabad iparűzet, de azt is, hogy kapitányságunk, ha akarna a közjó érdekében némileg fáradozni és kombinálni, talánna talán utat és módot, hogy ezen szabadipar monopoliumának üdvös concurrencziát nyithatna; de ha nem akar fáradozni, akkor csak tovább is fizetjük drága pénzen a rossz húst. Ritkán bizonyult be városi kapitányságunk gyámoltalansága oly fenyésen, mint épen az utolsó napokban. Nagy havazás volt nálunk is; úgy látszott, harmad-negyed napra felébredt a kapitányság annak sejtésére, hogy a havat legalább a járdákról le kel-lene tisztítani. Több ház előtt hozzá is fogtak a tisztogatáshoz, de a mely háziurnak e dolog üdvös voltáról szintén csak sejtelmé volt, az hagyta a jéggő taposott havat, míg a lágy idő csakugyan segített rajta és elvitte a havat; az utcák átjárásai, habár járdakövekkel vannak kirakva, csak most szabadittatnak a rajtok fekvő nagy jégkéregtől. De hát ez a főutezán még megjárja, de akinek balsorsa úgy akarta, hogy valamely melléktezében lakjék, ez fohászkozhatik ugyan az Uristenhez, hogy seperje hamar ezen alkalmatlankodó havat. Városi kapitányságunk bizonyosan még nem méltatta figyelmére azt az utcát, mely a Stefánia és az állam gymnázium felé vezet, nem látta a szegény gyerekek — pedig sok százan és a lakosság minden osztályából valók vannak — kű-ködéseit, nem látta, hogy merül minden egyesnek cipője, topánkája tele vízzel, mert ha látta volna, okvetlenül kellett volna intézkedést tennie, hogy a hó és jég az ottani járdákról elhanyattassék, es ezen közegészségre káros befolyásu állapot meg-szüntetessék.

Lépre került tolvajok. Petruscsák János és Pasztíresék György töltészek, de rasz-laviczai tartózkodásu jó ezimborák meg voltak aján-dékozva a „haramiák szellemével“ és a helyett, hogy az éjjeli órákat nyugalomra használták volna fel, a hol szerit teheték, lépten-nyomon lopás volt eselekedetük. Egy ily éjjeli kalandozás alkalmával f. hó 8-án Strala István töltészeki lakos-nak istállóját feltörték és onnan 2 db. juhot loptak el; de a szerencse nem igen kedvezett nekik, mert az egyik juh útközben kisiklott kezeik közül s így csak a másikkól csaphattak volna víz lako-mát és talán épen ezen körülmény indította őket arra, hogy még ugyanazon éjjel a molnár istálló-ját is felakarták törni, de a házbéliek még elég korán észre vették a gonosztevőket s mint tolvaj-lani szándékozókát elfogták és az épen ott ezir-káló esendőrségnek átszolgáltatták, midőn ezek a motozást megtették, már csak a bőrért találták a juhok és a husa a bográcsban sesteteg, miből azonban a lépre került tolvajok nem lakomáz-hattak.

Egy postakocsist megverték. Múlt hé-ten a bártfai postakariolt vezető kocsis, utközben hét fuvarossal találkozott, épen oly helyen, hol a nehéz kariolla igen bajos kitérni, mert könnyen az árokba fordulhat. Kürtjével jelt adván, a fuva-rosok vonakodtak kitérni, mire a kocsis ostorával lovaikra csapott. Erre aztán a fuvarosok viribus unitis reárohannak, s ostorveleikkel olyan zuda-rul megverték, hogy alig birt Baszlaviczáig hajtani. Itt azután felfogadott emberrel küldte Bártfaig a kariolt, hol harmadnapra jelentést tett a történetk-ről. A csendőrség azonnal nyomozásra indult s a

hét fuvaros még az nap kére került, s át lett adva a bártfai járásbírósnak.

Kettős öngyilkosság. Megrendítő és szomorú eseménynek színhelye volt városunk. Két szerencsétlen „elvezett” leány az itteni „ismert” házban megunva eddigi örömtelen életét, egyet gondolt és mert „adósságait” egyik sem tudta kifizetni, titkon ott akarták hagyni az „öröm”házat. De „éber” rendőrségünk talpon volt. Epen jókor! a helyett hogy már csak az emberbaráti irgalom nevében is menekülni hagyták volna a két szerencsétlent, letartóztatták őket a pályaudvaron s visszahozták a kárhozat helyére. A két leány még az nap gyufaoldatott ivott, az orvosi segély későn jött, s az egyik Berger Sali hétéfőn, a másik Ruszky Lidia szerdán nagy kínok között mult ki.

Ruhátolvaj. A tolvaj a halállal megegyezik azon elvben, hogy nem ismer különbséget az úr meg a szolgálta közt, egyaránt meglopja úgy a gazdát mint a szolgát, ha szerit teheti, miként bizonyítja ezt a f. hó 3-án történt Bányai István kocsis szerencsétlensége, ki Ferenczy Béla girálti fölbirtokosnál szolgált. Jelzett napon, míg a kocsis az esteli órákban az istállót elhagyta és annak ajtaját nyitva hagyta, ismeretlen tettes 15 frtot érő ruháját ellopta. A tettest a esendőség erősen nyomozza még mai napig is és a kocsisnak nem marad hátra más, mint vizsgálni magát, hogy „a felől alhatik már kend.”

Letartóztatott. E. J. eperjesi lakosnő a városi rendőrség legutóbbi országos vásárkor letartóztatta és a vizsgáló bíróság elé állította, mert hallomás szerint esalással vádoltatik.

Kintassított. Palgut Tivadar matizsovai de kisszebeni illetőségű tartalékos tüzért — a városi rendőrség esavargás miatt illetőségi helyére utasította.

Verekedés. Som községben mult hó 9-én Szemanov Szeman pajtásával Filyó Györggyel rövid ideig csak barátságosan pálinkáztak, de később vitába keveredtek, hogy melyikök bírja jobban az ivást, mely vitának aztán az egymást ütlegelés lett a vége. Filyó Györgyöt barátja egy kezébe akadt geréblyével úgy találta főbe kollintani, hogy a geréblyének egyik toka a legény koponyájába hatolt, minek következtében az agyvelő ennyira megsérült, hogy az életben maradása is igen kétes. A hős a tett elkövetése után kerekelt oldott, de a esendőségnek sikerült elfogni s bajosan lesz többet kedve a nagyobb ivási tehetőséggel virtuskodni.

Magyar pezsgő. Az orsz. kiállításnak tán semmi téren nem volt oly hatása, mint abban,

hogy egyes kiváló magyar ezikkre hívta fel a közönség figyelmét. Divat volt nálunk eddig, a mágnsók kezdtek, mások utánózták, hogy a francia pezsgő egyetlen ital. Lassankint azonban az elfogulatlanabb körökben utat tört a nézet, hogy tudunk ám mi is gyártani pezsgőt. Csakhogy sok embernél meg volt az elfogultság, hogy francia hir nélkül még sem iható a pezsgő, ha legpompásabb is. Végre aztán a kiállítás nem lehetett mást inni, mint hazai pezsgőt. A vám is megdrágította a francziát. Es e két körülmény elég volt, hogy megszokják, jónak is találják a hazait. De annyira is haladt nálunk ez iparág, hogy a Törley-pavilonban, kiállítás alatt, két mágnsó fogadásból külön-külön üvegbe tette a magyar és a francia pezsgőt és az izelők s Törleyét találták francziának, a francziát magyarnak. Ez is ehez hasonló körülmények anyira döntöttek a magyar pezsgő javára hogy ma már a nemzeti kaszinó, az úriast empök e divat terme, a Törley által készített pezsgőt elfogadta asztalára. S ha ma még nem is szorította ki onnan egészen a francia pezsgőt, nagy vívmány az is, hogy egyenrangúvá lett azzal. Es ezzel meg van törve az ut, hogy a francia pezsgő egészen kiszoruljon asztalainkról és fejünk, erszényünk, no meg közzgazdaságunk nagy előnyére végkép helyet adjon a magyar pezsgőnek.

Vas Gereben. „Összes munkáinak” füzetes kiadásából megkaptuk a 3-6. füzetet, melyek Gyulay László jeles rajzaival vannak ellátva. Nem képezzük művelt magyar családok, melynek könyvtárából Vas Gereben művei hiányozhatnak; nem különösen akkor, mikor füzetenként 25 krval megszerezhetők. Méhner Vilmos, derék s áldozatkész kiadó e vállalatával nagy szolgálatot tett az irodalomnak. Megszerezhető e munka vagy egyenesen a kiadónál (Budapest, IV. papnövelde-utca 8. szám), vagy bármely könyvárusnál.

Felelős szerkesztő: **Hedry Bertalan.**

Kiadótulajdonos: **Haitsch Lajos.**

Rohseidene Bastkleider (ganz Seide) fl. 9.00 per compl.
Bobe, sowie schwerere Qualitäten versendet b. Abnahme von mindestens zwei Roben zollfrei ins Haus das Seidenfabrik-Depot **G. Henneberg** (k. u. k. Hoflieferant) in **Zürich**. Muster Umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

Farbige seidene Faille Française, Surah, Satin merveilleux
Atlasse, Damaste, Rippe und Caffete fl. 1.35 per Meter
bis fl. 7.45 verf. in einzelnen Roben und Stücken zollfrei ins Haus das Seidenfabrik-Depot **G. Henneberg** (k. u. k. Hoflieferant), **Zürich**. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

HIVATALOS ROVAT.

8715. tk. sz.

1207 1-1

Hirdetményi kivonat.

Az eperjesi kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről közhírré tétetik, miszerint Goldberger Mária, Ignác és József kiskoruk tulajdonát képező ingatlanok önkéntes árverezési ügyben:

- 1) Elárvereztetik Bogdány község 14. sz. tjkbeui ingatlan.
- 2) Kikiáltási ár 3000 frt, melyen alul az ingatlan el nem adatik.
- 3) Az árverés a helyszínen a község házánál Bogdányban 1886. évi február hó 8-ik napjának délelőtti 10 órákor megtartatik.
- 4) Venni szándékozók kötelesek 300 frtot készpénzben vagy óvadékpapirokban bánatpénzül letenni.
- 5) A vételár 3 egyenlő részletekben és pedig az első részlet 8 nap, a második részlet 60 nap és a harmadik részlet 6 hónappal az árverés jóváhagyásától számítva 6% kamatokkal az eperjesi kir. adó mint letéti hivatalba lefizetendő, bánatpénz az utolsó részletbe beszámítatik.
- 6) A feltételek alulírott hatóságnál megtekinthetők.

Kir. törvényszék mint tkvi hatóság Eperjesen, 1885. évi november hó 17-én.

Makoviczky,
jegyző.

Palugyay,
kir. törvszéki elnök.

6304. tk. sz.

2208. sz. 1-1

Hirdetményi kivonat.

Az eperjesi kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről közhírré tétetik: miszerint felső magyarországi népgazdasági kölcsönös hitel és takaréki-egylet mint végrehajtható Csulik György kiskoru örökösai végrehajtást szenvedettek elleni ügyében 97 frt s járuléka behajtása tekintetéből.

- 1) Elárvereztetik kiskoru Csulik Mária, György, János, Anna, Erzsébet, András, Dorottya és Mihály nevében álló Tapolcsán község 5. számú tjkbeni 2/3 arbréi telke.
- 2) Kikiáltási ár 651 frt.
- 3) Az árverés a helyszínen a község házánál 1886. évi március hó 16. napjának délelőtti 10 órákor megtartatik.
- 4) Venni szándékozók kötelesek 65 frtot készpénzben vagy óvadékpapirokban bánatpénzül letenni.
- 5) A vételár 3 egyenlő részletben és pedig az első részlet 1 hó a 2-ik 2 hó és a 3-ik 3 hónappal a leütéstől számítva 6% kamatokkal az eperjesi kir. adó mint letéti hivatalba lefizetendő, bánatpénz az utolsó részletbe beszámítatik.
- 6) A feltételek alulírt hatóságnál megtekinthetők.

Kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság Eperjesen, 1885. évi december hó 24-én.

Hazslinszky,
jegyző.

Palugyay,
kir. törv. elnök.

NEM HIVATALOS ROVAT.

DAS BESTE
Cigaretten-Papier
IST DAS ECHTE
LEHOUBLON
französisches Fabrikat
von **CAWLEY & HENRY** in PARIS.
Vor Nachahmung wird gewarnt!

Dieses Papier wird von den Herren
Dr. J. J. Pohl, Dr. E. Ludwig, Dr. E. Lippmann
Professoren der Chemie an der Wiener Universität, bestens
empfohlen, da zwar wegen seiner ausgezeichneten Qualität, sei-
ner absoluten Reinheit und weil demselben keinerlei der Ge-
sundheit schädlichen Stoffen beigemengt sind.

500 AFEUILLES
FORMA FRANCAISE
CAWLEY & HENRY
PARIS

Fac-Simile de l'Etiquette 17 Rue Branget à PARIS.

Nach AMERIKA
am besten und billigsten durch **ARNOLD REIF,**
Wien I., Postalozgasse No. 1, ältester Firma
916 dieser Branche. 9-9
Auskunft und Prospekte umsonst.

TÖRLEY JÓZSEF és T.
magyar pezsgőgyárakosok
Fronthonczon, (Budapest mellett)
a budapesti mágnsói casino, a bécsi Jockey-Club
és a bécsi Altudeliges-Casino egyedüli magyar
pezsgőgyár szállítottak valódi champagnei mód sze-
rint előállított kitűnő pezsgőt, úgy mint:
Talisman SEC (kellemes savanykás) és **Grand-**
vin réservé (édes) ivogenként 2 frt, **Cré-**
mant rosé ivogenként 3 frt árban kaphatók
gyárunkban.

A gyár csak nagyobb megrendeléseket fogad
el. Kisebbs mennyiségben pezsgőt kaphatók a főváros
és vidék minden nagyobb kereskedésében, valamint
első rangu szállodákban és vendéglőkben.

Különösen felhívjuk a t. ez. közönség
figyelmét a fővárosi körök által igen kedvelt és
az egész continensen egyedül csak nálunk kapható
speciális.

"**Vin brut**", (a legkellemebb fanyarított) pezsgő-
borunkra. Ara nagyobb megrendeléseknél 2 frt.

Licitations-Bekanntmachung.

Seitens der unterzeichneten Güterdirektion wird hiemit be-
kannt gemacht, dass die in der Herrschaft Hertnek pro 1886
auszuführenden Hochbauten an Unternehmer ergeben werden.
Zu diesem Behufe findet die mündliche, mit Annahme von
geschlossenen schriftlichen Offerten verbundene Minuendo-Licitation
Donnerstag den 4-ten Februar 1886 Vormittags 10
Uhr in der Direktions-Kanzlei zu Hertnek statt.

Unternehmungslustige werden hiemit aufgefodert, ihre
diesbezüglichen Offerten bis zum genannten Termine bei der
Unterzeichneten einzureichen, oder mit Erlegung eines Vadiums
von 900 fl. öst. Währ. bei der mündlichen Minuendo-Licitation
Theil zu nehmen. — Die schriftlichen Offerten sind mit Vadium
von 900 fl. in Baarem oder Staatspapieren zu versehen und sind
gehörig ausgestellt, sowie auch versiegelt zu überreichen; auch muss
im Offert ausdrücklich erklärt sein, dass dem Offerenten die

Baupläne, die Licitations- und Baubedingungen bekannt sind und
dass er sich denselben unterwirft.

Die Kostenanschläge, Licitations- und Baubedingungen sind
vom 29. Januar bis zum 3-ten Februar 1886 von früh 8—12
Uhr in der direktions-Kanzlei zu Hertnek einzusehen.

Hertnek, den 17. Januar 1886.

Herzoglich Anhalt'sche Güterdirektion
gez. SPECHT.

40 2-2

(Nachdruck nicht honorirt.)

Betegek és testi gyengeségben szenvedők elimerései az elért felgyógyulásért.

Ama általános nagy feltűnést, melylyel a Hoff János-féle maláta-kivonat egészségi sör, a Hoff János-féle maláta-kivonat csokoládé, a Hoff János-féle maláta-kivonat mell-czukorkák fel- léptek, ezen csodálatraméltó három jelenség volt az, mely ezen megjelenést követte, a művelt Európa, most már Amerikának is közfelkiáltása, az összes belgyógyászati orvosok helyeslő nyilatkozata, melylyel kapcsolatban vannak az érdem-érmekek adományozásai is, s végre az uralkodó koronás fők, hercegek és hercegnők kegyei, melyhez a számtalan udvartársaitól oklevél és érdem kitüntetés is járul. Ezen kitüntetések száma ez idő szerint már 63-ra emelkedett, s nem tekintve azt, hogy azóta az egészségügy terén bizonyos mozgalom is keletkezett: felülmulhatatlan maradt. Kérjük a közönség nyilatkozataival, kikől a gyáros levéltárában több százezer köszönő irat van eltéve.

Hoff János udv. tanácsos urnak, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, a főbb porosz és német rendek lovagjának. A Hoff János-féle maláta-kivonat feltalálója s egyedüli készítőjének, Európa legtöbb fejedelmének udvari szállítója. Bécs Gyárhelyiség: 2. s. iroda gyáraktár Graben, Brennerstrasse 8.

Dr. Loeff főorvos és Dr. Porias főorvos ur hivatalos gyógyjelentése a 2-ik számú helyőrségi kórház IV-ik osztályából Bécsben, így hangzik: a Hoff János-féle maláta-kivonat egészségi sör s csokoládé, s különösen a maláta-kivonat is az idült mellbajban szenvedő betegek által igen kedvelt s óhajtott volt hasonlóan a maláta-csokoládé is az idültknél, az elgyengült emésztési képességnél, súlyos betegségek után, igen üdítő s felettebb kedvelt gyógytápszer volt — elhagyott gyermekek megmentésére alakult védegyelet igazgatósága Bécsben, a mellbeteg gyermekek örvendetes javulásáról tesz jelentést, mely előrelátható reményre jogosít, hogy ezen gyógytápszer folytatott használata mellett tökéletes gyógyulás várható. Baró du Mont, szül. gróf Batthyány urnót a maláta sör és maláta csokoládé gyorsan és tökéletesen megszabadította légcső-hurujától. Dr. Hauer, az orvosi kar tagja Bécsben, a Hoff-féle maláta-készítményeket csillapító és a legkittünőbb erősítő gyógyszernek nyilvánítja, s többek között így szól: kisebb hurutos bántalmakat és zihát a Hoff János-féle maláta készítmények gyorsan s alaposan gyógyítanak — A nehéz mellbeteg Hoff János-féle maláta gyógytápszerrel folytatott használata mellett nemcsak nagy enyhülést fognak eserni, hanem életüket is tetemesen meghosszabbítják. Platenik Franciskal Bécsben, Fünfhaus, Goldschlaggasse Nr. 28. legszívesebben köszönetét fejezi ki a férjét gyógyított gyomorhurut meggyógyításért s kéri köszönő nyilatkozatának, a hasonló bajban szenvedők javára való, nyilvánosság elé való hozatalát. — Két éven át gyógyított köhögés és gyomorhaj által, s csakis az egyedül valódi Hoff János-féle maláta-készítmények használata által felgyógyulván, sziveskedjék ismét 13 palack maláta-sört s 2 zacskó mellezukorkát küldeni, Cshetjov József, ruhakészítő, Rothenthurm-gasse Nr. 39.

A bécsi katonai lapok szerkesztője, Müller E. úr Bécs, Elisabethstrasse Nr. 15. mely köszönetét fejezi ki, makaes és roszt indultu köhögésének és mellbántalmának a Hoff János-féle maláta mellezukorkák által való tökéletes meggyógyításért, miután minden más egyéb készítmények és gyógyszerekkel tett kíséretek teljesen eredménytelenek maradtak. — Dr. Seidl orvos úr Bécsben, lakik Stadt, Pestalozz-gasse, Nr. 4. szöröl-szóra ezeket írja: orvosi gyakorlatom ideje alatt Grácban, s jelenleg itt Bécsben, bő alkalmam volt az ön maláta készítményeinek jóságát s kitűnő voltát minden tekintetben pontosan kiismerni. Ugy a gyermekgyógyászatban, mint a felnőtteknél is kitűnő sikerrel használom azt a mellbeteg és a vérszegényeknél.

Jegyzet: Valamennyi hirdett maláta-kivonatnak, mire ugy a beteg mint az orvos különösen ügyeljen, a valódi Hoff János-féle maláta készítményeknek a védjeggyel kell ellátva lenniök. (A feltaláló Hoff János arczképe és Hoff János aláírása.)

Minden ismét elárúsító helyiség, könyomatú színes fairagaszszal jogosittatik fel az ismét eladásra.

Arak: A valódi Hoff János-féle maláta-kivonat egészségi sör, 1 palack 60 kr., 11 pal. 6 frt. II. 1/2 kiló 1 frt 60 kr., 1/4 kiló 90 kr., III. 1/2 kiló 1 frt., 1/4 kiló 60 kr., Maláta-czukorkák 1 zacskó 60, 30 és 15 kr. Maláta-kivonat 1 üvegeske ft 1.12, kisebb 70 kr. Gyermektápszer 1 frt. Egy maláta-fürdő 80 és 50 kr.

Meghatalmazott elárúsítók Eperjesen: Krivos Gyula, Holenia L. és Iszepy gyógyyszerészek.

BISENIUS.

BÉCS,

L. RIEMERGASSE 14.

A monarchiának leg-
olesőbb forrása pom-
pás Cotillon-diszje-
gyekben 10 darabkint
10 kr., 15 kr., 20 kr.,
30 kr., 40 kr. és ma-
gasabbárak mellett. Leg-
újabb Cotillon-jegyzék
75 kr., 1 frt 20 kr., 2
frt 20 kr. és drágább.
Alarozos ruhák papir-
ból vaszonvarrásokkal
urak és hölgyek számára
ára 1 frt 50 kr. Alarozos
ruhák kelméből
1 forint 30 krajczártól
kezdve fölfele. Alarozos
darabkint 6 kr.-
tól fölfele, eredeti. Kom-
mikai fejfedészet dar-
abkint 5 kr., 7 kr., 10
kr., 12 kr. és fölfele.
Pompás Cotillon-csok-
rok művészeti virágok-
ból darabkint 4 kr. és
11 kr. Kárpáti virágokból és alpesi rozsakból 13 kr. és
drágább. Béli dekoratióknak legizletteljesebb előállítására
épen gyertyalusztereknek, táblaasztaloknak, székeknek és min-
denféle decoratióhoz tartozó tárgyaknak. Árjegyzék ingyen
kapható. U. i. figyelembe veendő, hogy sehol sines fiók-
raktárom.

Helyben levő üzletem rövid idő
mulva eszközendő átadásáig, a
mai naptól kezdve mindennemű
rőfös- és rövid-áruimat
tetemesen leszállított áron
eladni szándékozom és ezen körü-
lmenyt a helybeli és vidéki t. ez.
közönség becses figyelmébe aján-
lom
tiszttelettel
Krajzell Jenő.

Felszámolás alatt álló „Éjszak-magyarországi jelzálog- és iparüzlet-bank“

1884. és 1885. évi zárszámadása.

1884-ik évről.

1885-ik évről.

Vagyon.	Mérleg-számla.	Teher.	Vagyon.	Mérleg-számla.	Teher.
Pénztári készlet	229 53	Részvénytőke	47650 —	Pénztári készlet	266 66
Váltó-tárca	3666 57	Betétek	739 2	Adósok	12466 22
Ingatlanok	7058 08	Kifizetetlen osztalék	3 4	Váltó-tárca	3636 57
Fulguritgyár adósok	3279 33	Hitelezők	1807 0	Ingatlanok	7272 75
Kapronczai birtok	2079 93			Különfélék számla	446 55
Különfélék számlája	717 85			Fulgurit-gyár adósok	2435 69
Adósok	8901 11			Bútorzat	57 61
Bútorzat	57 61			Veszteség egyenlegül	25617 66
Veszteség egyenleg	24209 70				
	50199 71		50199 71		52199 71

Kiadás	Nyer- és veszt-számla	Bevétel	Veszteség	Nyer- és veszt-számla	Nyereség
Veszteség-áthozat 1883. évről	27827 17	Részvénytőke	22500 —	Veszteség áthozat 1884. évről	24209 70
Váltó-tárca	8400 —	Kamat-számla	7 38	Különf. számlaleírások	262 —
Adósok számla: Gro- mann Gyula	10250 —	Veszteség	24209 70	Fulgurit gyár adósok leírások	843 64
Lakbér	39 —			Fulgurit gyár számla	363 —
Üzleti költség	21 91			Perköltés számla	10 89
Fizetések	130 50			Üzleti költség	83 07
Különfélék számlája	48 50			Fizetések	60 —
	46717 08		46717 08		25832 30
					25832 30

Eperjes, 1884-ik évi december hó 31-én.

Eperjes, 1885-ik évi december hó 31-én.

Ridárcsik Cábör,
könyvelő.

Ridárcsik Gábor,
könyvelő.

Jelen mérleg, nyer- és veszt-számla a fő- és mellékönyvekkel
teljesen egyezőnek találtatott.

Jelen zárszámlát tételenként vizsgáltuk és minden tekintetben
helyesnek találtuk.

Eperjes, 1885-ik évi szeptember hó 10-én.

Eperjes, 1886-ik évi január hó 19-én.

A felügyelő-bizottság:

A felügyelő-bizottság:

Stanczel Béla s. k., Huszka Alajos s. k., Herzschkovits Ferhas s. k.

Stanczel Béla s. k., Huszka Alajos s. k., Herzschkovits Ferhas s. k.

A felszámoló-bizottság:

A felszámoló-bizottság:

Sodhorányi Bálint, Kovács Gyula, Böhm Ferencz, Barkány József.

Sodhorányi Bálint s. k., Kovács Gyula s. k., Barkány József s. k.

Az első osztrák

Ajtó-, ablak- és szobatalaj-gyári társaság

Bécsben, IV, Heumühlgasse 13. Alap. 1817-ben.

Markert M. vezetése alatt

ajánlja nagy árúraktárát, melyben kész ajtók és ablakok bezárolag kapesokkal, ugyszintén puha hajótalajok s tölgyfából amerikai fries- és parquettalajok.

A gyár szárazfa-anyagjának nagy raktára által, mint szintén kész áruinak nagy készlete következtében ama helyzetben van, hogy minden szükségletet fentnevezett árukból a legrövidebb idő alatt teljesíthet.

A gyár vállalkozik **portalék** előállításra, **kaszárnyák**, **kórházak**, **iskolák**, **irodák** stb. stb. berendezésére is, nemkülönben mindenféle gépekkel előállítható **faművek** elkészítésére, adott rajzok és minták után, kivéve a házbutorokat.

12-1

Az eperjesi népbank

kamatoztat betéteket

tisztán 5 száztólival,

ugy hogy az intézet maga fizeti a kamat-adót,

még pedig:

500 frtig terjedő betéteknél	2 havi
500—1000 frtig	3 „
1000—3000 „	6 „
3000—6000 „	9 „
és azontul terjedő „	12 „ felmon- dási idő mellett.

Eperjesen, 1885. deczember hó 24-én.

Az eperjesi népbank.